

ZO RO GIDS

EEN INSPIRATIE VOOR WERKVELD EN ZORGOPLEIDINGEN

INHOUD

Voorwoord	4
Inleiding	6
• Wat is ZORO?	6
• Vier modules	10
• Tijdsbesteding	10
• Deelnemers	11
• Lesmateriaal	11
• Gamification	11
Aan de slag met ZORO	12
De draaiboeken in vogelvlucht	14
• Module interprofessioneel samenwerken	15
- Opdrachten	15
- Inhoud van de module	16
• Module technologische wendbaarheid	18
- Opdrachten	18
- Inhoud van de module	20
• Module intrapreneurship	22
- Opdrachten	22
- Inhoud van de module	24
• Module ethisch handelen	26
- Opdrachten	26
- Inhoud van de module	28
Competentiemeter	30
Gamification in het ZORO-traject	30
• Computergame	30
• Kaartspel	31
• Herkenbaar en toegankelijk	31
Tools en werkvormen	32
• Module interprofessioneel samenwerken	32
• Module technologische wendbaarheid	32
• Module intrapreneurship	33
• Module ethisch handelen	33
Kernbegrippen	34
• Algemeen	34
• Interprofessioneel samenwerken	34
• Technologische wendbaarheid	35
• Intrapreneurship	36
• Ethisch handelen	37
Bibliografie	38

VOOR-
WOORD

Sinds de kick-off van het ZORO-project in november 2019 hebben we als stuurgroep een stevig traject afgelegd. Dat we veel zouden bijleren over de vier centrale competenties (interprofessioneel samenwerken, technologische wendbaarheid, intrapreneurship en ethisch handelen), was geen verrassing. Als eerste stap richting ZORO-training werd immers een uitgebreid onderzoek gevoerd naar die competenties. Dat we zelf elk van die vier competenties continu zouden nodig hebben, daar hadden we iets minder bij stilgestaan.

Uiteraard weet je dat instappen in een project als ZORO betekent dat je veel zal moeten (interprofessioneel) samenwerken. We zetten ons over een heleboel verschillen heen: Vlaanderen versus Nederland, onderzoekers versus opleiders, onderwijsinstellingen versus het Gouverneur Kinsbergencentrum. Dankzij ieders inzet werd het “samen met” eerder dan “versus”.

Wat niemand kon voorspellen, was de mate waarin we zelf technologische wendbaarheid aan de dag zouden moeten leggen. Zoals heel de wereld zagen we ons plots geconfronteerd met de onmogelijkheid elkaar te ontmoeten. Maar hoe doe je dat als je een training aan het ontwikkelen bent? Roeien met de riemen die je hebt en snel schakelen was de boodschap. We pasten ons aan en de online ZORO-training was een feit.

Om een dergelijk project tot een goed einde te brengen, heb je een flinke portie intrapreneurship nodig. Elk van ons legde het nodige initiatief aan de dag en had op de eigen manier inbreng. Of het nu ging over het uitschrijven van een onderzoeksrapport, het maken van een interactieve presentatie in Sway of het tot in de puntjes voorbereiden van een klankbordgroep. Met de stuurgroep deden we het allemaal!

Ook ethisch handelen was een voortdurend aandachtspunt. Net als in de zorg, stemden we continu af op de eindgebruiker, hier de deelnemer aan de training. Doorheen het hele traject zetten we in op (zelf)evaluatie. We gingen moeilijke debatten én beslissingen niet uit de weg.

Na drie jaar kijken we tevreden terug op de afgelegde weg. Het resultaat? Een volledige training, gebruiksklaar. Met een gids, draaiboeken voor de modules, allerlei materiaal. Klaar om gebruikt te worden.

We willen vanuit de stuurgroep iedereen bedanken die een steentje bijdroeg om dit ZORO-project mogelijk te maken: alle deelnemers aan de klankbordgroepen, de focusgroepen, de trainingen. Speciale dank gaat ook naar de trainers, de deelnemende instellingen en Interreg.

 Ik ZORO voor jou, ZORO jij voor mij?
De stuurgroep

Inleiding

Je kan de gids zelf gebruiken om les te geven, zowel in een onderwijs- als in een zorginstelling.

Deze gids neemt je mee in de wereld van ZORO

Eerst stellen we het ZORO-project voor en de vier ZORO-competenties die zorgprofessionals nodig hebben in de zorg: interprofessioneel samenwerken, technologische weerbaarheid, intrapreneurship en ethisch handelen. We geven meer uitleg over hoe de ZORO-training in elkaar zit. Je krijgt info over elk van de vier modules: de tijdsbesteding, de deelnemers, het lesmateriaal en de spelen die we ontwikkelden.

Nadien gaan we dieper in op het lesmateriaal en de inhoud van de vier modules. We stellen je ook ons computerspel en ons kaartspel voor. We maakten de opleiding zo interactief mogelijk en delen dus ook graag alle info over de tools en werkvormen die je kan gebruiken tijdens de training. Dankzij al deze elementen hopen we dat jullie kwalitatieve, interactieve en boeiende ZORO-trainingen kunnen aanbieden aan de huidige en toekomstige zorgprofessionals.

IN DE GIDS VERWIJZEN WE REGELMATIG NAAR DE WEBSITE, DIT IS DE LANDINGS-PAGINA VAN ZORO

ER IS OOK EEN YOUTUBE-KANAAL 'ZORO COMPETENTIES IN DE ZORG INTERREG VL-NL'

Wat is ZORO?

ZORO staat voor "Zorgroute Arbeidsmarkt". Het Gouverneur Kinsbergencentrum nam in 2019 het initiatief om dit Interreg-project op te starten samen met Vlaamse en Nederlandse onderwijsinstellingen (CURIO, Universiteit Antwerpen, Vives Hogeschool en VIVES Kortrijk-Ieper-Brugge graduaat Verpleegkunde).

Het doel van dit project is om **een optimale aansluiting** te realiseren tussen **zorgopleidingen** en een veranderende **arbeidsmarkt**. Zo wil het project studenten in de zorg op de best mogelijke manier voorbereiden op hun professionele toekomst. Het project geeft ook aan zorgprofessionals de kans om bij te leren. Door hun **zorgcompetenties** aan te scherpen, is het de bedoeling om bovendien het personeelsverloop in de zorg te verminderen.

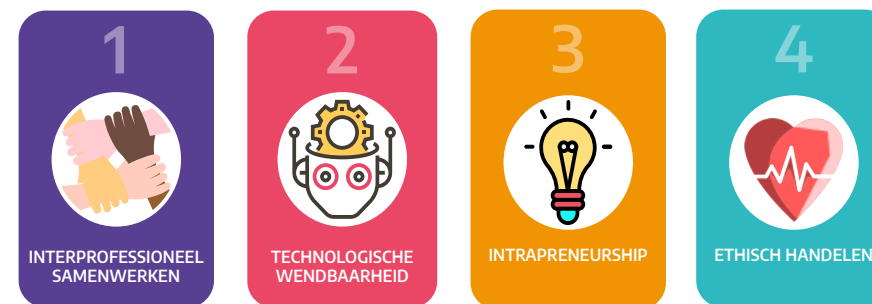
Binnen het ZORO-project identificeerden we op basis van onderzoek en gesprekken met zorgprofessionals vier essentiële competenties voor studenten en professionals in de zorg. Het onderzoek bestond uit een **literatuurstudie** met **datacollectie**. Nadien werden de competenties en verzamelde informatie gevalideerd door de ZORO-stuurgroep en relevante stakeholders. Dit gebeurde tijdens **een kick-off-evenement en twee focusgroepen**.

MEER LEZEN OVER HET ONDERZOEK?

In het **rapport** 'Definiëring competenties ZORO-project' van Universiteit Antwerpen (Daes, Van Bogaert, & Timmermans, 2020) lees je alles over het verloop van het onderzoek, zowel de algemene methode als de methodes per competentie.

Het uitgebreide rapport en de **samenvatting** vind je via www.provincieantwerpen.be/aanbod/dese/dienst-werk/zoro.html.

4 ZORO-competenties

Het resultaat van dit onderzoek zijn de vier ZORO-competenties. **Onderwijs- en zorginstellingen** kunnen ermee aan de slag. In een team van zorgverleners zou iedereen de **vier competenties** onder de knie moeten hebben, los van het opleidingsniveau. In welke mate en hoe kan natuurlijk verschillen.

➤ 4 ZORO-competenties

1

De eerste competentie is INTERPROFESSIONEEL SAMENWERKEN

Deze competentie draait rond het **team** dat samenwerkt met als doel een **zorgontvanger** de best mogelijke zorg op maat te bieden. Elke zorgverlener heeft binnen dit team een **eigen rol, expertise en verantwoordelijkheid**.

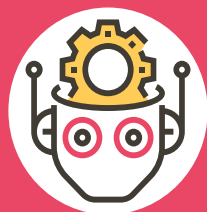
Door zichzelf, de zorgontvanger en de teamleden te leren kennen en respectvol met elkaar om te gaan, kan je een realistisch zorgplan opstellen.

Ik onthoud:
klein gebaar,
groot verschil

deelnemer module
ethisch handelen

2

De tweede competentie is TECHNOLOGISCHE WENDBAARHEID

Net als in andere sectoren is ICT niet weg te denken uit de zorg. De technologische wendbaarheid van zorgprofessionals uit zich op vier vlakken. Zo is er specifieke **zorgtechnologie**. Dit zijn technologische **hulpmiddelen** om de zorg te verbeteren en te ondersteunen. Een zorgverlener moet de mogelijkheden kennen en deze technologie kunnen **inzetten in het zorgplan**. Daarnaast moeten zorgprofessionals over **basisvaardigheden** beschikken op vlak van ICT. Binnen de zorg is bovendien heel wat informatie te vinden. Het is voor zorgprofessionals van belang te weten waar ze juiste **informatie** vinden en hoe ze deze correct verspreiden. Ten slotte gaan zorgverleners om met privégegevens van zorgontvangers. Ze moeten dus de regels rond privacy kennen en toepassen.

3

De derde competentie is INTRAPRENEURSHIP

Hieronder horen drie deelcompetenties.

Een eerste is **proactief gedrag**.

De zorgverlener, het team en de zorginstelling nemen initiatief, werken preventief en grijpen kansen die zich aanbieden om de zorg te verbeteren.

Ten tweede hoort ook **innovatief handelen** bij intrapreneurship. De zorgverlener genereert nieuwe ideeën en implementeert die. Hiervoor moeten de zorgverleners en de organisatie moeilijkheden overbruggen en altijd werken met het oog op het verbeteren van de situatie voor de zorgontvanger.

Om aan intrapreneurship te doen, moeten zorgverleners dus ook **risico durven nemen**. Dit betekent durven afwijken van standaardprocedures om kwaliteitszorg en patiëntveiligheid te waarborgen.

4

De vierde competentie is ETHISCH HANDELEN

Met handelen bedoelen we: **zien, weten, reflecteren, doen en zijn**. Zorgverleners kijken met een **kritische blik** naar zichzelf, hun handelingen en hun omgang met de zorgontvanger. Ze zorgen ervoor dat ze voldoende **kennis** hebben over zichzelf, de zorgontvanger en diens situatie en daarnaast ook wetenschappelijke kennis. **Reflecteren** over deze kennis, de zorgverlening en alle spelers binnen een zorgplan, maken ook deel uit van ethisch handelen. Met deze achtergrond kan de zorgverlener de taken op een zorgethische manier uitvoeren, met **aandacht voor de zorgontvanger**, die een waardevolle partner is in dit proces. Dit kan alleen met een **zorgethische ingesteldheid**. Een zorgverlener moet toegankelijk zijn en handelen in het teken van de zorgontvanger, steeds met diens concrete noden in gedachten.

Rond deze competenties ontwikkelden we een training in vier modules.

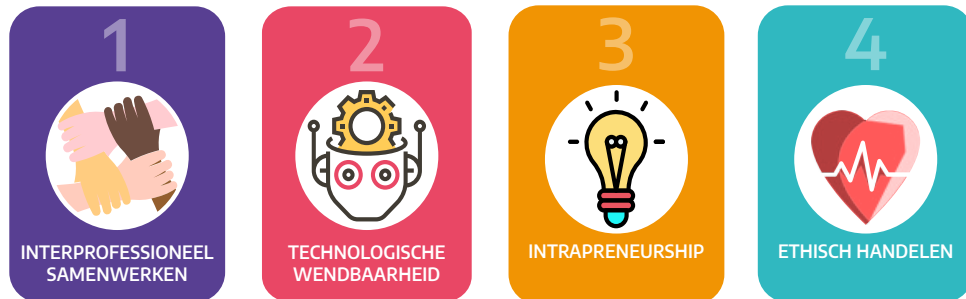
De training is er voor **leerlingen/studenten, starters en ervaren zorgprofessionals** met volgende profielen:

- Zorghulp
- Helpende zorg & welzijn
- Verzorgende (IG)
- Zorgkundige
- Verpleegkundige (HBO5 en bachelors in Vlaanderen, MBO en HBO in Nederland)

Vier modules

Onze training bestaat uit **vier** modules, eentje per competentie:

- Interprofessioneel samenwerken
- Technologische wendbaarheid
- Intrapreneurship
- Ethisch handelen

De training kan **zowel fysiek als online** gegeven worden.

Tijdsbesteding

Elke module omvat een lestijd van vier uur, waarin je **interactief** de kennis en vaardigheden van deze competentie aanleert aan de deelnemers.

Doorheen de **modules** werk je met een gemeenschappelijke casus rond het **personage STIEn**, die een rode draad vormt doorheen de modules. Daarnaast gaan de deelnemers ook buiten de lesuren zelfstandig aan de slag. Ze passen de theorie uit de les toe op een eigen casus, aan de hand van verschillende opdrachten.

De totale tijdsbesteding wordt geschat op **32 uur**, lesmomenten inbegrepen.

Deelnemers

De groep deelnemers bestaat best uit (toekomstige) zorgprofessionals met **diverse profielen**, bijvoorbeeld op vlak van:

- Aantal jaren werkervaring
- Studenten en afgestudeerden
- Verschillende niveaus binnen de zorg
- Verschillende disciplines binnen de zorg

Op die manier is er een **optimale uitwisseling van ervaringen** en kunnen deelnemers het meeste van, met en over elkaar interprofessioneel leren om doelgerichte zorg te kunnen bieden.

Lesmateriaal

Zorg- en onderwijsinstellingen kunnen aan de hand van het beschikbare materiaal **zelfstandig aan de slag** om binnen hun organisatie een ZORO-training op te zetten met **eigen trainers**.

Het lesmateriaal bestaat uit:

- Draaiboeken
- Casussen
- Videomateriaal
- PowerPointpresentaties
- Digitale tools met handleiding
- Opdrachten

In de **draaiboeken** staat per module in detail welke inhoud moet worden behandeld en aan de hand van welke werkvormen. Zo kunnen de trainers de lessen geven volgens een vaste en onderbouwde structuur. Al het lesmateriaal staat op de **website**. In de draaiboeken verwijzen we in elk onderdeel ook naar het lesmateriaal, zoals **filmpjes, presentaties** ...

Gamification

Nast de vier modules ontwikkelden we ook een computerspel en een kaartspel. In de game werkt de deelnemer aan een zorgroute en ontdekt zo de competenties die nodig zijn om tot een **zorgplan** te komen. Het kaartspel speel je in groep en laat je reflecteren over de casussen.

Enorm leerrijk,
alles opnieuw
van een nieuw
standpunt, heel
interessant.

deelnemer
ZORO-training

Aan de slag met ZORO

Met de draaiboeken kunnen **trainers zelfstandig** aan de slag. Elk draaiboek is op een gelijkaardige manier opgebouwd rond een van de vier competenties. We maakten een versie voor een **fysieke** training en voor een **online** training. Om trainers te helpen zijn er ook train-the-trainer filmpjes beschikbaar op het Youtubekanaal van ZORO.

Elk draaiboek start met een **overzichtelijk organisatieschema**. Hierop zie je duidelijk welke stappen jij en de deelnemers wanneer zetten tijdens de module. Hierna lichten we de competentie waarrond de module draait toe aan de hand van het **rapport** 'Definiëring competenties ZORO-project' van Universiteit Antwerpen (Daes J, Van Bogaert P, & Timmermans O, 2020). Voor de handleiding rond de opdrachten start, overlopen we alle **doelstellingen** waar je deelnemers naartoe werken tijdens deze module.

Voor elke module werken de deelnemers aan een **voorbereidende opdracht**, al dan niet rond hun eigen gekozen casus. Deze opdracht lichten we uitgebreid toe in elk draaiboek. Ook **na de module** is er een opdracht voorzien, waarover je meer info vindt in de draaiboeken. De resultaten van deze opdrachten vormen samen het **portfolio** van de deelnemer op het einde van de vier modules.

Daarna gaan we dieper in op de verschillende **hoofdstukken** van de module, met specifieke **instructies** en een **timing** voor de trainer. Je krijgt als trainer ten eerste een overzicht van de **benodigheden** en instructies voor de **opstelling** van het (digitale) klaslokaal. Vervolgens staat er in **stappen** beschreven hoe je met je deelnemers elk hoofdstuk verwerkt, met directe **links** naar het nodige materiaal (presentaties, video's ...).

Op het einde van de instructies per hoofdstuk, krijg je nog een overzicht van welke opdrachten uit de module toegevoegd moeten worden aan de **portfolio's** van de deelnemers. We verduidelijken ook hoe je **STIE**n integreert in de module, de rode draad doorheen de training. Afhankelijk van de module krijg je ook een overzicht van het nodige **lesmateriaal**. Achteraan het draaiboek vind je ten slotte een literatuurlijst, een woordenlijst en eventuele bijlagen.

TIP

Kan een deelnemer niet aanwezig zijn voor één van de modules? Indien nodig, kunnen deelnemers een vervangopdracht maken. Daarvoor vind je instructies in elk draaiboek, met een verwijzing naar de nodige documenten.

De draaiboeken in vogelvlucht

Module 1

INTERPROFESSIEEL SAMENWERKEN

In deze module krijgen deelnemers een beeld over interprofessionele samenwerking en teamwerking.

In een workshop leren ze hun **netwerk** en de **sterktes** ervan beter kennen. Als trainer leer je de deelnemers een **zorgplan** opstellen, vanuit de noden en behoeften van de zorgontvanger. Om af te sluiten kijk je terug op de module en overloop je de **opdrachten** voor het portfolio.

Een zorgplan is de aanpak van de zorg voor een zorgontvanger op allerlei vlakken (fysiek, mentaal, praktisch ...), vanuit diens noden en behoeften.

De deelnemers oefenen tijdens de ZORO-opleiding met het opstellen van een zorgplan op basis van het ICF-model en de doelzoeker (zie verder).

Opdrachten

De deelnemers maken voor elke module een voorbereidende opdracht. Voor deze module nemen ze een **eigen casus** mee over een zorgontvanger in hun professionele of persoonlijke leven.

Ze beantwoorden een **vragenlijst** over de casus. Tijdens de module mogen ze hun casus **voorstellen**. Op het einde van de module vullen ze in samenwerking met hun gekozen zorgontvanger de **doelzoeker** in.

Inhoud van de module

Welkom

In de introductie licht je als trainer het **ZORO-project** toe en leg je de rode draad – de **casus van STIEn** – uit aan de deelnemers. De deelnemers krijgen de **dagplanning**. Je geeft ook mee dat de module gebaseerd is op het **rapport** van ZORO (Daes J, 2020) en het **handboek** over leren interprofessioneel samenwerken in de gezondheidszorg (Tsakitzidis G, 2018).

Kennismaking: leren van, met en over elkaar

In dit onderdeel leer je de deelnemers wat **interprofessioneel samenwerken en leren** is, aan de hand van theorie, filmpjes en het stellen van reflectievragen. Ze leren de **vijf bouwstenen** en de **deelcompetenties** van interprofessioneel samenwerken kennen. De deelnemers leren meer over **teamwerking** en de **teamdoelmatigheidstheorie**. Je toont het verschil aan tussen een groep en een **team**.

Workshop: wie zit er in mijn netwerk?

Zowel tijdens de online als tijdens de fysieke training, hou je een workshop waarin de deelnemers hun netwerk en de **sterktes** ervan beter leren kennen. Dit doe je **op grote vellen papier en post-its** of met de online software **Jamboard**. In deze software kan je samen brainstormen en digitale post-its gebruiken. Je geeft de uitleg over de workshop en wat je verwacht van de deelnemers. Zij noteren op de post-its wat ze denken dat hun **collega's uit andere disciplines** doen en met wie ze **samenwerken**. Je krijgt als trainer toegang tot een document met informatie over alle disciplines zodat je voldoende **achtergrondinformatie** hebt om de workshop in goede banen te leiden. Je overloopt en bespreekt met de deelnemers alle **antwoorden**, stelt **extra vragen** en voegt eventueel nog (digitale) post-its toe. Het uiteindelijke **resultaat** van de workshop geeft een goed beeld van het netwerk van de zorgprofessionals, hun rol en hun relatie met elkaar.

Het was een boeiende les, veel bijgeleerd, vooral rond de vijf bouwstenen en de individuele competenties en ook rond het belang van de rolverdeling binnen teams.

deelnemer module
interprofessioneel
samenwerken

Zorgplan: tips & tricks

Een belangrijk onderdeel in deze module is het leren **opstellen van een zorgplan** vanuit de zorgontvanger, op basis van ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health). De trainer legt het begrip **ICF** uit aan de hand van de theorie en een filmpje. De deelnemers nemen de casus van STIEn door en vullen het **ICF-mannetje** in. Nadien werk je klassikaal aan het invullen van het **ICF-model in Jamboard**, met de **verbetersleutel**. Je geeft ten slotte enkele vragen mee aan de deelnemers over de casus van STIEn om over na te denken en voor zichzelf te noteren als oefening.

Deze oefening is een opstap om te denken vanuit de **doelzoeker**. Hierrond geef je eerst de theoretische achtergrond mee en nadien een opdracht. De deelnemers vullen daarna de doelzoeker in voor hun **eigen casus**.

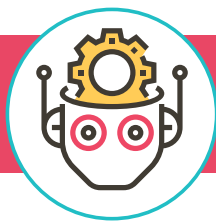
Afronding + portfolio

Om af te ronden bespreek je wat de deelnemers leerden en licht je de opdrachten toe. Naast de **opdrachten** over deze module krijgen de deelnemers ook een voorbereidende opdracht voor de volgende module (**technologische wendbaarheid**). Ze moeten via een test ontdekken wat hun mediaprofiel is.

Je vraagt als afsluiter nog aan de deelnemers wat ze meenemen van deze module en jullie creëren samen in Mentimeter een **woordenwolk**.

Module 2

TECHNOLOGISCHE WENDBAARHEID

In deze module leren deelnemers hoe ze technologische wendbaarheid kunnen integreren in hun werk als zorgprofessional. Hiervoor gaan we dieper in op vier deelcompetenties.

- Zorgprofessionals moeten kunnen omgaan met **zorgtechnologische hulpmiddelen**, zowel **laagtechnologische** als **hoogtechnologische**. Ze kunnen **informatie** vinden hierover en in functie van de zorgontvanger een hulpmiddel **selecteren** in overleg met de zorgontvanger en het interprofessioneel team. Dankzij deze zorgtechnologie kunnen ze de **kwaliteit van leven** van de zorgontvanger verbeteren.
- Als basis moeten zorgprofessionals beschikken over voldoende **vaardigheden** op ICT-vlak. Dit gaat dan over opzoeken op het internet, een computer of smartphone gebruiken etc.
- **Omgaan met informatie** over zorgontvangers is eigen aan het werkveld van zorgprofessionals. Het is van belang dat ze weten waar en hoe ze betrouwbare informatie **verzamelen, verwerken en verspreiden**. Ze staan **kritisch** tegenover data en zorgen ervoor dat deze met behulp van **communicatietools** bij de juiste mensen terechtkomen.
- Het omgaan met data stelt zorgverleners ook regelmatig voor **ethische vraagstukken**. In deze module geven we dan ook de nodige handvaten om hiermee om te gaan. We focussen op het ethisch omgaan met **data**, onder andere in het kader van de privacy-wetgeving. En daarnaast op het omgaan met **zorgtechnologie** met **respect voor de zorgontvanger**, onder andere volgens de Wet zorg en dwang in Nederland.

Opdrachten

Als **voorbereidende opdracht** voor deze module vullen de deelnemers een **mediaprofieltest** in en een **vragenlijst over (zorg)technologie**. Zo krijgen we onder andere zicht op hoe digitaal vaardig de deelnemers zijn, welke technologie ze gebruiken en wat hun digitale drempels zijn. Je ontdekt of ze hulp willen krijgen van een buddy of zelf hulp willen bieden rond een bepaald thema en ten slotte wat hun **persoonlijke ICT-doelstellingen** zijn. Doorheen de module vullen de deelnemers hun **werkbundel** in.

Na de module werken de deelnemers **individueel** verder aan het behalen van hun persoonlijke doelstellingen. De **inhoud en deadline** van deze opdracht verschilt per persoon en bepaalt je dus met elke deelnemer apart. In de module intrapreneurship maken de deelnemers keuzes over het zorgplan en zorgvoorstel van STIen en van hun eigen zorgontvanger. Met het oog hierop is het natuurlijk van belang voldoende kennis te hebben over de zorgtechnologie die daarin aan bod kan komen.

TIP

Maak duo's binnen de groep op basis van hun mediaprofielen. Spreek vooraf een of meerdere deelnemers aan om meer te vertellen over een zorgtechnologie waar zij mee werken. Bekijk of de persoonlijke doelstellingen realistisch zijn en of er extra opvolging nodig is na de module om deze te verwezenlijken.

Inhoud van de module

Welkom en introductie

De trainers starten de module met een schets van het **ZORO-project** als opfrissing, een korte uitleg over wat **technologische wendbaarheid** inhoudt en een **terugblik** op de vorige module. Als introductie bekijk je met de groep een filmpje over de **evolutie van zorgtechnologie** en bespreek je dit. De deelnemer(s) die je vooraf aansprak, vertellen in dit onderdeel over hun **ervaringen** met specifieke zorgtechnologie.

Hierna werken de deelnemers in **duo's** om elkaars persoonlijke **ICT-doelstellingen** te delen en hun **mediaprofielen** te bespreken. Omdat er theorie volgt die van belang kan zijn voor zowel de persoonlijke casussen als voor de casus van STIEn, bekijk je klassikaal het **filmpje over STIEn** opnieuw ter opfrissing.

Kennis verruimen

In een filmpje leren de deelnemers drie **websites** kennen waarmee ze hun ICT-vaardigheden kunnen verbeteren. Hieruit kunnen ze de nodige info halen om hun **ICT-doelstellingen** te verwezenlijken. In een tweede filmpje leren ze hoe je zorgtechnologie online opzoekt.

De deelnemers krijgen later ook de tijd om zelf informatie op te zoeken over zorgtechnologie. In de werkbundel staat ook een **vragenlijst** waarmee ze kunnen inschatten of een bepaalde zorgtechnologie geschikt is voor een **specifieke gebruiker**. Die kunnen ze later gebruiken voor de **casus** van STIEn en hun persoonlijke casus.

Hierna gaat iedereen **individueel** aan de slag. Via een interactieve pdf leren de deelnemers meer over de **actuele zorgtechnologieën**. Tijdens een online **rondleiding in het Zorglab VIVES** leren ze de geïntegreerde zorgtechnologieën van het Zorglab kennen.

Hierna hou je een **nabespreking** in groep om te polsen wat de deelnemers geleerd hebben en welke toepassingen bruikbaar zijn voor STIEn of voor de eigen casussen.

Ik had echt niet
gedacht dat er zoveel
technische snufjes waren,
je kan alle kanten op. (...)

deelnemer module
technologische wendbaarheid

Zelf aan de slag en pitch

Aan de hand van de informatie uit de filmpjes, websites, pdf en rondleiding, kiezen de deelnemers nu **twee specifieke zorgtechnologieën**. Eén voor STIEn en één voor hun eigen **casus**. Hiervoor gebruiken ze onder andere de vragenlijst in hun werkbundel. De deelnemers werken in duo en **pitchen** nadien hun voorstel voor de hele groep.

Omgaan met informatie en ethische aspecten

In de gezondheidszorg komen zorgprofessionals in aanraking met **gevoelige gegevens**. Het is dus van belang om te weten hoe je hiermee omgaat. Daarnaast zijn **ethische vraagstukken** ook eigen aan hun werk.

De trainer geeft als introductie een aantal tips:

- Neem de **zorgontvanger als uitgangspunt**.
- Overleg **interprofessioneel**.
- Hou de **wetgeving** in je achterhoofd.
- **Evalueer** de zorgplanning regelmatig.

Om hierrond te oefenen, hebben we een stellingenspel in de quiz-app Socrative uitgewerkt. De deelnemers krijgen **tien stellingen**. Per stelling geven ze aan of ze akkoord zijn of niet. Je bespreekt in groep waarom of waarom niet en wat het (genuanceerde) juiste antwoord is. Om dit onderdeel af te sluiten, kan je nog de belangrijkste punten uit de **GDPR** en de **Wet zorg en dwang** (NL) overlopen.

MEER LEZEN OVER DE RELEVANTE WETGEVING?

- Wet zorg en dwang: <https://www.dwangindezorg.nl/wzd>
- Privacywetgeving: www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel en <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl>

Verder oefenen en portfolio

Je bespreekt wat de deelnemers leerden in deze module. Ze plannen **concrete acties** om verder te leren en hun doelstellingen te behalen. Ook na deze module creëren jullie samen een **woordenwolk** in Mentimeter.

Module 3

INTRAPRENEURSHIP

In deze module leren de deelnemers aan de hand van drie deelcompetenties hoe ze intrapreneurship integreren in hun werk.

Intrapreneurship vertrekt vanuit **proactief gedrag** van zorgprofessionals. De zorgverlener neemt **initiatief** op individueel, team- of organisatieniveau om de **effectiviteit** te verbeteren. De initiatieven die zorgverleners implementeren, moeten **innovatief** zijn, met als doel de **gezondheidsbevordering** van de zorgontvanger. Ook voor het omgaan met mogelijke uitdagingen bij **veranderingen** in de werkomgeving genereren en implementeren ze nieuwe ideeën. Als intrapreneur in de gezondheidszorg is het daarnaast van belang om **risico's** te durven nemen om **kwaliteitszorg** en **patiëntveiligheid** te waarborgen. Dit houdt in dat een zorgverlener durft afwijken van de normale gang van zaken en nieuwe uitdagingen durft aangaan.

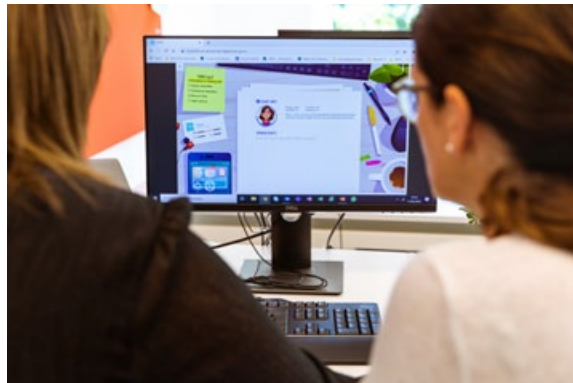
Opdrachten

Als voorbereidende opdracht voor deze module vullen de deelnemers een **360-graden-feedback** in over zichzelf en laten ze die ook invullen door vier personen uit hun (werk)omgeving. Deze feedback gebruiken de deelnemers verderop in de module om te **reflecteren** over hun **eigen handelen**.

Tijdens de module werken de deelnemers aan een **verbetervoorstel** voor hun **persoonlijke casus**. Na de module stellen ze hun plan voor aan hun **zorgontvanger** en starten dit eventueel al op. Over deze ervaring bereiden ze een **one-minute-pitch** voor, met één of twee afbeeldingen, die ze inleveren op het leerplatform en tijdens de volgende module presenteren voor de groep.

TIP

Zorg ervoor dat je alle nodige documenten en software bij de hand hebt. Bedenk op voorhand een creatieve manier om de deelnemers in groepjes te verdelen. Bekijk de handleiding van Socrative, zodat je er zelf vlot mee kan werken en je de deelnemers hierbij kan helpen. Maak een Mentimeter-link aan voor de woordenwolk.

Inhoud van de module

Introductie

Je introduceert het begrip '**intrapreneurship**' bij de deelnemers, samen met de bijhorende **deelcompetenties** en **doelstellingen**.

Starter

Om samen na te denken over intrapreneurship, doe je een **brainstormoefening**. De groep verzint bij elke letter van het **alfabet** een woord dat zij linken aan het thema intrapreneurship. Nadien **bespreken** jullie de resultaten en eventuele persoonlijke ervaringen.

Een intrapreneur

In dit gedeelte gaan de deelnemers op een **creatieve** manier vanuit de kenmerken van een intrapreneur kritisch hun **eigen handelen** analyseren. Door een snel **stellingenspel** leert de groep de **kenmerken van een intrapreneur** kennen.

Hierna vullen de deelnemers een leeg portret in op basis van de resultaten van hun **360-graden-feedback**. Ze zoeken hierin kenmerken van een intrapreneur.

Sterke elementen schrijven ze in het poppetje en de **minder sterke punten** rondom. Nadien werken ze deze punten uit in een **SWOT-analyse** en kiezen ze een **SMART doel** uit. Dit bespreken ze in de **subgroepjes**, om het SMART doel zo goed mogelijk te omschrijven en nadien delen ze dit met de grote groep.

Deelcompetenties

In dit onderdeel geef je opnieuw theorie, deze keer over de deelcompetenties en de rol van een intrapreneur. Hiervoor gebruik je een **presentatie** en een **filmpje**. Afsluitend voer je een **groepsgeprek**.

Het regelmatig herbekijken van je eigen handelen in het belang van de zorgvrager is zeker iets om bij stil te staan (niet vastgeroest raken in je eigen handelen).

deelnemer module
intrapreneurship

STIEn

Ook in deze module werk je verder aan de casus van STIEn. Je werkt in groepjes aan een **innovatief actieplan** voor STIEn. Je herhaalt de casus en vraagt naar de eerste **ideeën** van de deelnemers. Na een deel theorie over **creatief en kritisch denken**, gaan de deelnemers **in groepjes brainstormen** over hun idee. Nadien kiest de hele groep één gezamenlijk idee uit om mee verder te werken. Om het idee te verbeteren, stellen ze elkaar **kritische vragen** en ze maken een stappenplan om hun idee in de praktijk om te zetten. Op basis hiervan werken de deelnemers een **actieplan** uit. Als trainer verzamel je alle ideeën in de presentatie zodat we deze nadien kunnen delen met STIEn.

Energizer & creatieve actie methodologie

Voor je start aan het volgende onderdeel, volgt een **korte energizer**. De deelnemers zoeken een voorwerp in de buurt, verzinnen er een nieuwe naam voor en proberen het te verkopen aan elkaar.

Hierna gaan de deelnemers opnieuw aan de slag met hun **eigen casus**. Via een **filmpje** leren ze de **creatieve actie methodologie** kennen. Door het volgen van de **stappen** van deze methode, komt iedereen tot een verbetervoorstel voor hun zorgontvanger.

De deelnemers signaleren eerst een **probleem** binnen hun casus. Ze bedenken een **verbetering** die ze willen doorvoeren en welk **effect** dit zou hebben. Het is de bedoeling dat ze nadien nadenken over hoe **anderen** dit probleem zouden kunnen zien, zo brengen ze het probleem volledig in kaart. De deelnemers bedenken opnieuw een verbetering en hoe ze kunnen **meten** of dit een **goede verbetering** zal zijn. Om ten slotte zeker te zijn dat hun verbetervoorstel de goede oplossing is, moeten ze plannen om dit af te toetsen bij hun zorgontvanger.

In de **subgroepjes** stellen de deelnemers elkaar nog **kritische vragen** over elkaars verbetervoorstellen, zonder persoonlijke kritiek of feedback te geven.

Na de module stellen de deelnemers hun **verbetervoorstellen** voor aan de zorgontvangers en in de volgende module koppelen we terug.

Afsluiting

Afhankelijk van hoeveel tijd er over is, kan je de module afsluiten op twee manieren. Ofwel kies je voor de **woordenwolk** in Mentimeter. Als je weinig tijd hebt, kan je de verborgen dia met een **terugblik** op intrapreneurship tonen.

Module 4

ETHISCH HANDELEN

In deze module verdiepen we ons in de competentie **ethisch handelen**, we werken dus rond de morele en intermenselijke aspecten van de zorg. Je ontdekt doorheen de module de vijf deelcompetenties.

- **Zorgethisch zien** houdt onder andere in dat de zorgprofessional de ander ziet zoals die is, en van hieruit de zorg aanpast. Daarnaast kijkt de zorgprofessional ook kritisch naar diens dagelijkse handelingen.
- Zorgethisch **weten** betekent dat de zorgprofessional op alle vlakken voldoende kennis heeft, vanuit zichzelf, de wetenschap en over de zorgontvanger en diens situatie.
- Zorgethisch **reflecteren** houdt in dat de zorgverlener stilstaat bij de zorgverlening en deze in vraag stelt.
- Vanuit het zien, weten en reflecteren volgt dan het zorgethisch **doen**. De zorgverlener handelt vanuit afstemming met de zorgontvanger, met een constante wisselwerking tussen technisch en zorgethisch handelen.
- Om tot zorgethisch handelen te komen, moet de zorgprofessional zorgethisch **zijn**. Dit betekent **toegankelijk** zijn, **raakbaar** voor de kwetsbaarheid van de zorgontvanger en in de mogelijkheid om de eigen behoeften (tijdelijk) naar de **achtergrond** te verplaatsen.

Vanzelfsprekend werken we in deze module veel vanuit de persoonlijkheid en ervaringen van de deelnemers zelf. Ze **reflecteren** over zichzelf en over momenten in hun werk waar het **morele aspect** een rol speelde. De trainer toont zelf ook veel **voorbeelden** om het thema tastbaar te maken.

Opdracht

De deelnemers presenteren hun **pitch** over het verbetervoorstel dat ze na de vorige module voorbereidden.

Inhoud van de module

Na de pitch van elke deelnemer volgt de **inleiding** over de competentie ethisch handelen. Via **Mentimeter** vraag je wie wat verstaat onder deze competentie en wat ze van de module verwachten.

Waarden

Hierna gaat iedereen per twee **reflecteren over het eigen werk**. Je vraagt naar een moment dat ze goede zorg leverden en een moment dat ze minder tevreden waren met zichzelf. Op die manier bespreekt iedereen in duo welke waarden zij belangrijk vinden om van **goede zorg** te kunnen spreken. Je bespreekt dit ook met de hele groep.

Exposure

In dit onderdeel maak je gebruik van het concept 'exposure'. Dit is een manier om je via een **ervaring** in te leven in een **zorgontvanger**. Dat kan bijvoorbeeld zijn eten met een blinddoek aan, steunkousen dragen of een inleefsessie meemaken. In deze module is het de bedoeling dat de deelnemers aan de hand van **vragen** van de trainer terugdenken aan een **moment** dat zij zorgontvanger waren. Ze **delen**, als ze dit willen, hun ervaringen en **leerpunten** die ze hieruit kunnen meenemen.

Zorgethiek - Ethiek in het alledaagse

Dit is een **theoretisch** onderdeel waarin de deelnemers een kader meekrijgen over zorgethiek. De principes ervan kunnen de deelnemers onmiddellijk herkennen en toepassen in de praktijk. De centrale vraag draait rond welke zorg als **deugddoende zorg** ervaren wordt door de zorgontvanger. Een belangrijk element hierin is de **relatie**, zowel met de zorgontvanger als diens omgeving. Het draait soms rond kleine **alledaagse** zaken die ervoor zorgen dat de zorg deugddoend is voor **alle betrokkenen**.

Het zit in een blik,
hoe je iets doet.
Daar sta je zelf ook
niet altijd bij stil. Denk
aan die kleine zaken!

deelnemer module
ethisch handelen

TIP

Pols naar persoonlijke ervaringen van deelnemers en geef zelf ook praktijkvoorbeelden mee, om de theorie te duiden.

In dit onderdeel licht je de **vijf deelcompetenties** uitgebreid toe en focus je ook op **zelf-zorg**. Zorgethisch handelen vraagt namelijk veel van zorgprofessionals, het is dus belangrijk dat zij ook zorgen voor zichzelf. Dit kan door na te denken over hoe ze zich **voelen** en wat hen **energie** geeft. Het kan helpen als ze zich in het moment **verbonden** voelen met de zorgontvanger en stilstaan bij **positieve ervaringen**. Om dit te oefenen, delen de deelnemers mooie momenten als zorgprofessional met elkaar.

Morele dilemma's

Via een PowerPointpresentatie en filmpjes leer je de deelnemers wat **morele dilemma's** zijn en welke **stappen** ze kunnen volgen om hiermee om te gaan. Jullie bespreken mogelijke morele dilemma's in de casus van **STIE** als voorbeeld.

Terugblik en slotreflectie

Om deze module en de hele training af te sluiten, blik je samen met de groep terug op het **ZORO-traject**. Specifiek over de competentie ethisch handelen vraag je de deelnemers wat ze meenemen van deze **module** en maak je opnieuw samen een **woordenwolk**.

Competentiemeter

Universiteit Antwerpen ontwikkelde een competentiemeter om de **competentie-beheersing** van de deelnemers aan de ZORO-training te toetsen. Deze competentiemeter kan deelnemers helpen inzicht te krijgen in hun **start- en eindniveau** voor elke competentie. Er wordt gepeild naar **kennis, vaardigheden en attitudes**.

De competentiemeter vind je op de website en bestaat uit een blanco test (een invulversie) en een verbeter sleutel.

Je kan de competentiemeter op verschillende manieren gebruiken:

- Voor en na de volledige training. Zo breng je de voortgang van de deelnemers in kaart en de impact van de lessen, per module.
- Op het einde van de training. Zo krijg je zicht op de competentiebeheersing van de deelnemers na de training.
- Als reflectie-instrument.

Gamification in het ZORO-traject

Om spelenderwijs de **ZORO-competenties** te leren kennen, ontwikkelden we een fysiek en een digitaal spel. Door **gamification** triggeren we nieuwe delen van het **leerproces** van de deelnemers. De spelers ervaren een grotere **betrokkenheid** met de inhoud, nemen nieuwe informatie op en testen direct hun kennis.

Computergame

Het eerste spel is een **computergame**, waarbij de speler de rol opneemt van casemanager. Je kan als docent de game gebruiken als introductie van de ZORO-competenties. Het spel heeft een duidelijk einddoel. De speler volgt de **verhaallijn** van een casus en gaat op zoek naar de zorgvraag. Dit brengt de zorgverlener op het einde van de game tot een **zorgplan** voor de zorgontvanger. Doorheen het spel komt de speler in aanraking met de vier competenties uit de ZORO-training. De speler ervaart zo op een leuke manier het belang van deze vaardigheden.

De speler kan bij de start van de game kiezen tussen **drie casussen** in verschillende settings: **thuiszorg, een ziekenhuis of een woonzorgcentrum**. Op het einde van het spel kan de speler het zorgplan downloaden. Het spel uitspelen duurt ongeveer 30 minuten.

Kaartspel

Het tweede spel is een fysiek kaartspel voor **groepen en teams**. De focus ligt in dit spel vooral op het bespreken van en reflecteren over (eigen) **casussen** aan de hand van vragen en stellingen. We gebruiken de vier ZORO-competenties als leidraad om over deze casussen de dialoog aan te gaan met collega's of (mede)studenten. Elk van hen bekijkt de casussen vanuit een ander perspectief.

Je kan dit spel steeds opnieuw spelen. Het is een **reflectietool** en een instrument om veranderingen tijdens een zorgproces te **evalueren**.

Herkenbaar en toegankelijk

Met deze games willen we de **ruime doelgroep** van ZORO bereiken, leerlingen/studenten en zorgprofessionals. Het spel kan door iedereen die betrokken is in de zorg gespeeld worden ongeacht niveau of leeftijd. Het gebruik van gestileerde figuren en tekeningen in de spelen zorgt voor een **semi-realistische setting** waarin alle zorgverleners zichzelf en hun zorg-omgeving kunnen herkennen.

Tijdens het ZORO-project merkten we op dat zowel deelnemers als docenten allemaal verschillende niveaus hebben op vlak van het gebruik van technologische tools. Daarom kozen we ervoor om beide games zo **laagdrempelig** mogelijk te maken.

De computergame is webbased en kan je spelen op een gewone computer. We kozen voor een zo hoog mogelijke **gebruiksvriendelijkheid** en technische toegankelijkheid. Je hebt geen login nodig en de speler heeft meteen toegang tot het spel. Het gebruik van cookies is minimaal, waardoor verschillende spelers het computerspel vlot na elkaar kunnen spelen op hetzelfde toestel.

Het kaartspel is verkrijgbaar in gedrukte vorm, maar in **beperkte oplage**. Je kan daarom ook de **speelkaarten** als **PDF-bestand** downloaden.

Meer uitleg over de spelen vind je op de website.

Tools en werkvormen

Tijdens de ZORO-training werk je met allerlei gratis **apps, websites en tools**. We voorzien **handleidingen** en **extra informatie** over bepaalde onderwerpen. De **resultaten** van de klassikale opdrachten tijdens de modules kan je plaatsen op een online tool om documenten te delen.

Wanneer de training online doorgaat, doe je dat via videocall, waarbij je soms ook Breakout Rooms nodig hebt.

Na elke module creëer je samen met de groep een **woordenwolk** met de tool Mentimeter. Via een poll op hun smartphone beschrijven de deelnemers in enkele woorden **hoe ze de module ervaren**. De resultaten verschijnen als een woordenwolk op het scherm.

Tijdens de training gebruik je een leerplatform naar keuze waarop deelnemers **opdrachten** kunnen indienen. Maak je geen gebruik van een eigen **leerplatform** (bijvoorbeeld Toledo), dan kan je een **ZORO-classroom** aanmaken in de tool **Google Classroom**.

Module interprofessioneel samenwerken

In de eerste module maak je gebruik van een **Jamboard**. Dit is een online tool waarin je samen **brainstormt** via **digitale post-its**. Op de website vind je een stappenplan om met Jamboard te werken.

Module technologische wendbaarheid

De presentatie van de module technologische wendbaarheid is gemaakt in Microsoft **Sway**, een tool voor meer **interactieve presentaties**.

De deelnemers krijgen in deze module de opdracht om **vragenlijsten** in te vullen. De vragenlijst om hun mediaprofiel te ontdekken staat op **www.mediawijs.be**. Onze vragenlijst rond zorgtechnologie vullen ze in via **Google Forms**.

Het stellingenspel over **ethische vraagstukken** speel je in de **quiz-app Socrative**. Deelnemers kunnen op hun smartphone aangeven of ze het eens of oneens zijn met een stelling, nadien bespreek je dit klassikaal. Je vindt een handleiding voor deze app op de landingspagina.

Als je geen fysieke rondleiding in het Vives Zorglab organiseert, volgen de deelnemers online de virtuele rondleiding. De rondleiding vind je via www.thinglink.com/scene/1405576158057070594, je start aan de ingang en wandelt doorheen het Zorglab. Onderweg kan je filmpjes bekijken of digitale infofiches lezen.

In deze module gebruik je ook **een interactieve pdf**, die de deelnemers openen in **Adobe Reader**, de gratis software van Adobe. In deze pdf kan je onder andere interne en externe **hyperlinks** toevoegen en **filmpjes**.

Zowel in deze module als in de module intrapreneurship voorzien we **informatieve animatie-filmpjes** in de tool **Powtoon** als deel van de leerstof.

Module intrapreneurship

In de module intrapreneurship gebruiken we opnieuw de app **Socrative**, deze keer om in groep **kritische vragen** te beantwoorden over de casus van **STIE**.

Module ethisch handelen

Als de module ethisch handelen online doorgaat, gebruik je hier in Teams **Breakout Rooms**, waarin de deelnemers in groepjes enkele **reflectie- en discussieoefeningen** doen. Teams plaatst de deelnemers automatisch in aparte virtuele vergaderruimtes, waarbij de trainer ook kan aansluiten als die wilt.

In deze module kijken we allerlei filmpjes op **YouTube** om stukken theorie te verduidelijken, **praktijkvoorbeelden** te tonen of om over te **discussiëren**. In de presentaties staan **verwijzingen** naar de filmpjes en er staat ook een lijst met alle links en gedownloade versies op de website. Op het YouTube kanaal van ZORO staan alle filmpjes ook samen.

Ondanks dat het digitaal was, waren het toch steeds warme contacten. De vier aspecten zijn heel belangrijk in de zorg. Je moet blijven leren en het ruimdenkende in jezelf aanspreken.

deelnemer online
ZORO-training

Kernbegrippen

ALGEMEEN

Deelnemer

Alle personen (leerlingen/studenten, starters, ervaren zorgverleners) die deelnemen aan de ZORO-training.

STIEEn

Interprofessioneel **S**amenwerken, **T**echnologische wendbaarheid, **I**ntrapreneurship, **E**thisch handelen.

Trainer

De persoon die een ZORO-module binnen de ZORO-training geeft.

Zorgplan

Aanpak van de zorg voor een zorgontvanger op allerlei vlakken (fysiek, mentaal, praktisch ...), vanuit diens noden en behoeften. De deelnemers oefenen tijdens de ZORO-opleiding met het opstellen van een zorgplan op basis van het ICF-model en de doelzoeker (zie verder).

Zorgverlener

Persoon die zorg verleent aan een zorgontvanger.

Zorgontvanger

Persoon die zorg ontvangt. In de ZORO-training wordt hiermee ook de patiënt/cliënt/persoon met zorg- en ondersteuningsnood bedoeld.

Zorgvraag

Waar een zorgontvanger nood en behoefte aan heeft op allerlei vlakken (fysiek, mentaal, praktisch ...).

ZORO

Staat voor Zorgroute Arbeidsmarkt.

ZORO-training

De vier modules vormen samen de ZORO-training.

INTERPROFESSIONEEL SAMENWERKEN

Doelzoeker

Instrument van het Vlaams Patiëntenplatform waarmee een zorgontvanger diens levensdoelen in kaart kan brengen. De zorgontvanger vult op een laagdrempelige manier vragen in en bespreekt de antwoorden met diens zorgverlener en/of diens team van zorgverleners. Op deze manier kan een zorgverlener of zorgteam volledig zorg op maat bieden. Meer info: <https://vlaamspatienentplatform.be/nl/doelzoeker>.

ICF-model

ICF staat voor 'International Classification of Functioning, Disability and Health', een classificatiesysteem van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) dat een gestandaardiseerd begrippenkader vormt voor het beschrijven van het menselijk functioneren en de problemen en mogelijkheden die daarin optreden. Het model houdt rekening met lichamelijke, individuele en maatschappelijke factoren. Dit model kunnen zorgprofessionals gebruiken om een zorgplan op te maken vanuit de zorgontvanger. Tijdens de ZORO-opleiding gebruiken de deelnemers een visuele variant van het ICF-model om dit begrippenkader te oefenen. (WHO, 2001)

Interprofessioneel samenwerken

Interprofessioneel samenwerken veronderstelt een interdisciplinair of interprofessioneel model. In de opleiding wordt de term interprofessioneel gebruikt. 'Inter' benadrukt de interactie en 'professioneel' benadrukt de verschillende betrokken professionele zorgverleners en ook de zorgontvanger en diens systeem. Dit model onderscheidt zich duidelijk van het multiprofessioneel model. Daarbij treden de verschillende actoren op een sequentiële manier op, dat wil zeggen de een na de ander en dus met weinig interactie tussen de actoren.

Interprofessioneel leren

Zorgverleners leren samen met anderen (met verschillende disciplines en ervaringen) van, met en over elkaar. Hierbij nemen zij een kritische houding aan, kunnen zij hun eigen sterktes en beperkingen identificeren en zich op basis daarvan bijscholen.

Netwerk

Het netwerk van een zorgverlener bestaat uit alle personen en organisaties waar de zorgverlener tijdens het uitoefenen van diens job mee samenwerkt. Netwerken is het offline en online leggen en onderhouden van contacten die je verder kunnen helpen bij het organiseren van zorg.

Teamdoelmatigheidstheorie

Dit is de theorie die bestaat uit vier stappen. Ten eerste werkt elk team met gemeenschappelijk afgestemde doelstellingen. Elk lid van het team weet dan ook wat diens rol is en welke taken en procedures daaraan vasthangen. Zo verbeteren tot slot de interprofessionele relaties. (Fry, 1981)

TECHNOLOGISCHE WENDBAARHEID

Assistieve technologie

Technologie die mensen met een beperking helpt om activiteiten uit te voeren of deel te nemen aan de maatschappij.

Domotica

Een verzamelnaam voor toepassingen van elektronica voor automatisering in huis.

E-health

Electronic health. Dit is het gebruik van informatie- en communicatietechnologie om de zorg voor de zorgontvanger zo efficiënt en zo vlot mogelijk te laten verlopen en te verbeteren. Zorgontvanger en zorgverleners kunnen diagnoses stellen, er vlotter over communiceren en gemakkelijker informatie uitwisselen.

Hoogtechnologische hulpmiddelen

Dit zijn hulpmiddelen waarbij informatie- en communicatietechnologieën ten volle benut worden, zoals AI, VR, sensoren ...

M-health

Mobile health. Dit is een onderdeel van e-health, waarbij mobiele middelen worden ingezet, zoals tablet, smartphone ...

ICT

Informatie- en communicatietechnologie. Dit vakgebied houdt zich bezig met informatiesystemen, telecommunicatie en computers.

Plug & play

Een eenvoudige manier van installeren van (zorg)technologie: je schakelt het apparaat in en het werkt. Er zijn geen ingewikkelde installaties/verbouwingen nodig.

Technologisch wendbare zorgprofessional

Dit is een zorgprofessional die bronnen van zorgtechnologie aanspreekt, ter ondersteuning en verbetering van de kwaliteit van leven van de zorgontvanger.

Zorgtechnologie

Technologische hulpmiddelen die ingezet worden om de levenskwaliteit te verhogen.

INTRAPRENEURSHIP**360-graden-feedback**

Feedbacklijsten die de deelnemers invullen en laten invullen ter voorbereiding op de module intrapreneurship.

Creatieve actie methodologie (CAM)

Een methode in zes stappen die deelnemers ertoe aanzet om (innovatieve) oplossingen te bedenken voor praktische problemen.

Portret

Een pictogram van een persoon dat we gebruiken tijdens de moduledag intrapreneurship, dat staat voor de deelnemer of casus.

Verbetervoorstel

Een creatief voorstel om een probleem op te lossen voor een zorgontvanger.

One-minute-pitch

Een kort moment om een idee of plan van aanpak kernachtig voor te stellen voor een groep en hen hiervan te overtuigen.

SMART

Een SMART doel is **S**pecifiek, **M**eerbaar, **A**ceptabel, **R**ealistisch en **T**ijdgebonden.

SWOT-analyse

Een analyse van sterktes (**S**trengths), zwaktes (**W**eaknesses), kansen (**O**pportunities) en bedreigingen (**T**hreats).

ETHISCH HANDELEN**Exposure**

Exposure is een ervaring die je doormaakt om je beter te kunnen inleven in je zorgontvanger of in een situatie.

Morele dilemma's

Een situatie waarin een conflict ontstaat tussen plichten en waarden/principes. Synoniem: ethische dilemma's.

Zelfzorg

Zelfzorg betekent zorgzaam omgaan met jezelf, je bewust zijn van je eigen noden en behoeften en er aandacht aan geven.

Zorgethiek

Zorgethiek is een specifieke vorm van ethiek, waarbij telkens in relatie gezocht wordt naar een antwoord op de vraag: 'Wat is goede zorg in deze specifieke situatie?'. Zorgethiek is meer dan grote ethische dilemma's, het gaat om de zorg van het alledaagse waarbij de relatie centraal staat.

Bibliografie

1. Balthazar, T. & Raeymaekers, P. (2018). Gegevensbescherming in de zorg - een praktische gids bij de GDPR. Brugge, België: Die Keure.
2. Blokhuis, A. & Talma, D. (2014). Draagkracht en Veerkracht in de Zorg. Professioneel Zorgen met Aandacht voor je Eigen Grenzen. LannooCampus.
3. Burggraeve, R. & Vanlaere, L. (2013). Gekkenwerk. Kleine Ondeugden voor Zorgdragers. LannooCampus.
4. Burggraeve, R. & Vanlaere, L. (2020). Ondeugende Zorg. Humor in Gekkenwerk. LannooCampus.
5. Coucke, T. (2020). Hoe Meester Verbiest Joriske Werd. Mijmeren over Zorg. Uitgeverij Bibliodroom.
6. Daes, J., Van Bogaert, P., & Timmermans, O. (2020). Definiëring competenties ZORO-project. Geraadpleegd op <https://www.provincieantwerpen.be/content/dam/provant/dese/economie/zorginnovatie/Rapport%20defini%C3%A9ring%20competenties%20zoro-project%2002.03.2020.pdf>
7. De Bree, M. & Veening, E. (2012). Handleiding Moreel Beraad. Praktische Gids voor Zorgprofessionals. Van Gorcum.
8. Delhooz, P. (2012). Creatieve actie methodologie. De kunst van het zoeken naar pragmatische en innovatieve oplossingen in praktijkonderzoek. Boom uitgevers.
9. Grypdonck, M., Vanlaere, L. & Timmerman, M. (2018) Zorgethiek in de Praktijk. LannooCampus.
10. Kaesemans, G., Van Hoof, E., Godderis, L. & Franck, E. (2019). Burn-out in de zorg. LannooCampus.
11. Mariën, I. (2017). De Mediaprofieltest. Imec-SMIT-VUB. Geraadpleegd op 13 december 2021 op <https://www.mediawijs.be/nl/tools/mediaprofieltest>
12. Mariën, I. (2018). De 10 mediaprofielen. Imec-SMIT-VUB. Geraadpleegd op 13 december 2021 op <https://mediawijs.be/mediaprofielen>
13. Mullins, L. J. (2007). Management van gedrag. Pearson Benelux B.V.
14. Niemeijer, A., Depla, M., Frederiks, B. & Hertogh, C. (2012). Toezichthoudende domotica - een handreiking voor zorginstellingen. Amsterdam: VUmc. Geraadpleegd op <https://www.vilans.nl/docs/vilans/informatiecentrum/Toezichthoudendedomotica.pdf>
15. Tsakitzidis, G., & Van Royen, P. (2018). Leren interprofessioneel samenwerken in de gezondheidszorg (4 ed.). Van In.
16. Vlaams Patiëntenplatform (2017). Doelzoeker: Samen onderweg naar persoonlijke zorg. Heverlee: Vlaams Patiëntenplatform.
17. Wet zorg en dwang (2020). Geraadpleegd op 13 december 2021 op <https://www.dwangindezorg.nl/wzd>
18. Wet zorg en dwang – stappenplan (2020). Geraadpleegd op 13 december 2021 op <https://www.vilans.nl/vilans/media/documents/producten/stappenplan-wet-zorg-en-dwang.pdf>
19. Zeven principes van universal design (2020). Geraadpleegd op 1 december 2021 op <https://inter.vlaanderen/toegankelijkheid-en-universal-design/universal-design/zeven-principes>

Colofon

ZORO (Zorgroute Arbeidsmarkt) is één van de projecten die gefinancierd worden binnen het Interreg V programma VlaanderenNederland. De Europese Commissie stelt via het Interreg-programma 2014-2020 ruim 152 miljoen euro ter beschikking uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling voor grensoverschrijdende samenwerking, die innovatie en duurzame ontwikkeling in de grensregio versterkt en bevordert. Hiervoor werd door een partnerschap van Vlaanderen en Nederland en de 5 Vlaamse en de 3 zuidelijke Nederlandse provincies een programma ontwikkeld om te investeren in slimme, duurzame en inclusieve groei. Meer info: www.grensregio.eu

Wil je naar de ZORO-gids verwijzen in een publicatie? Dan doe je dat best zo:

ZORO. (2022). ZORO-GIDS: Een inspiratie voor werkveld en zorgopleidingen.

Geraadpleegd op [datum] via <https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dese/dienst-werk/zoro.html>

De gids werd ontwikkeld door:

- Universiteit Antwerpen: Julie Daes, Giannoula Tsakitzidis, Peter Van Bogaert, Olaf Timmermans
- Vives Hogeschool: Eveline Crevits, Lisa Kerckhof, Tineke Verkest, Lieselot Watty
- Vives Kortrijk-leper-Brugge Graduaat Verpleegkunde: Ine Vermeersch en Deborah Vanwijnsberghe, Anouk Neve, Liselotte Van Ooteghem
- Curio: Danielle Deelen
- APB- GKC: Kim Clincke, Scarlett Deurinck, Jolien Bernaerts, Elke Wens, Annika De Bruyn
- Grafische vormgeving en redactie: Yelski

Hopelijk ben je nu helemaal mee in **de wereld van ZORO**.
Je vindt alle info terug op **de website**.

Veel succes met je eigen **ZORO-avontuur!**
Ik ZORO voor jou, ZORO jij voor mij?

MEER INFO:
www.zoro-competentiesindezorg.com
gkc@provincieantwerpen.be
provincieantwerpen.be